

MEDUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEDUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJ BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: Čelik
Ime: Muradif
Nadimak/pseudonim: Šaban Čelik
Ime oca: Šaban Čelik
Djevojačko prezime:
Sadašnja adresa:
Sadašnji brojevi telefona:
Prijašnja adresa:
Boravišni pravni status: državljanin Bosne i Hercegovine
Datum rođenja: 29. maj 1939.
Mjesto rođenja: Vragomilići, opština Kalinovik
Pol: muški
Nacionalnost: Bosanac
Vjeroispovijest: muslimanska
Zanimanje: penzioner
Najbliži rod: supruga Šahza Čelik
Jezik/jezici koje govori: bosanski
Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih): bosanski
Datum(i) razgovora: 01. 09. 2000.
Mjesto razgovora: Štab UN-a, Sarajevo

Razgovor vodio: Peter Mitford-Burgess

Prevodilac: Merima Bešo

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: Peter Mitford-Burgess, Sureta Chana,
Merima Bešo, Muradif Čelik

Potpis: /potpisano/
Datum: 01. 09. 2000.

IZJAVA SVJEDOKA

Prije rata sam bio planinar i često sam s prijateljem odlazio u planine oko Sarajeva. To sam često činio tako da dobro poznajem brda oko Sarajeva.

JNA je oko 18 mjeseci prije rata /? original nejasan/ kopala rovove u planinama oko Sarajeva. To znam jer sam ih sâm vidio dok sam planinario. Kad smo ih pitali zašto to rade, rekli su nam da je to za odbranu Sarajeva.

Jednom prilikom u planinama sam vidio kamion koji je pripadao JNA-u. Pitaо sam šta imaju u kamionu, a oni su rekli da je to brašno iz Srbije. Pozadi u kamionu, vidio sam nekoliko vreća s brašnom, ali iza njih je bilo neko bestrajno oružje /kao u originalu/. Oružje sam vidio samo taj put.

Znam za jednog generala JNA-a. Zvao se Galić. On je bio komandant Romanijskog korpusa, njegovo sam ime čuo iz medija i iz novina pa odatle znam da je on bio komandant srpske armije koja je opkolila grad Sarajevo.

JNA se za rat počela pripremati prije rata. Kopali su rovove u planinama. Rekli su da je to vojna obuka, vojne vježbe. Bili smo iznenađeni kad smo to vidjeli jer nismo znali šta namjeravaju. Kasnije nismo mogli da im prilazimo jer oni to nisu dozvoljavali. Ljudi koji su to radili bili su pripadnici JNA-a, nosili su svoje uniforme. Mislio sam da je to što oni rade sumnjivo jer - pitao sam se - ako se oni spremaju da brane grad, ko je onda taj neprijatelj koji se sprema da grad napadne. Sve je to bilo prilično nejasno i nelogično.

Rat je počeo u februaru 1992., odnosno u trenutku kad su oko grada postavili barikade. Vojnici na barikadama bili su vojnici JNA i još neki Srbi, a nosili su maske preko lica. Bili su i naoružani.

Jednom prilikom naišao sam na jednu od tih barikada na cesti i morao sam da pokažem lične isprave. Znam da su ljudi koji su me zaustavili bili Karadžićevi ljudi. Da su to bili njegovi ljudi znam po tome jer je on bio politički vođa koji je izdavao naredjenja.

Srpski vojni funkcioneri koji su živjeli u gradu i njihove porodice otišli su prije rata. Stariji Srbi, penzioneri koji nisu imali kamo, ostali su u gradu. Neki mladi Srbi takođe su ostali u gradu.

Jednom prilikom sam vidio Karadžićev helikopter kako slijeće na mjesto zvano Vidikovac. Karadžić je obilazio njihove linije fronta. Zbog planinskog terena linije nije mogao obići autom. To je bilo negdje sredinom rata. Znam da je to bio Karadžić jer sam to čuo na vijestima.

Cijeli grad je bio pod opsadom. Nismo mogli izaći. Sa svojom ženom i dvije kćerke stanovao sam u centru grada. Granatirali su gotovo svaki dan. Godine 1995. granata je pogodila peti sprat moje zgrade. Bila je teška oko 40 kilograma. Došla je iz pravca ili Hreše ili Poljina. U djelu grada gdje sam stanovao nije bilo nikakvih vojnih objekata. To je bio stambeni dio sa mnogo stanova. Tokom rata, moja zgrada bila je pogodena nekoliko puta sa svih strana. Kad su granatirali, Srbi su ciljali na sve što se

miče, uključujući žene i djecu svih dobi. Nastojali su uništiti stanovništvo. Stavljali smo zavjese i kante za smeće ispred zgrade kako nas Srbi ne bi vidjeli. Teško je objasniti sve što nam se dešavalo za vrijeme rata.

Srbi su imali i snajpere kojima su sa svojih pločaja pucali po civilima. Znalo se desiti da zbog snajperista moram dugo čekati da prijedem ulicu. Snajperisti su stalno pucali, a vatra je dolazila sa Jevrejskog groblja i iz Zagrebačke ulice. Sve su to bili srpski pločaji. Otvarali su vatru i sa Mrkovića. Znam mnoge ljude koji su poginuli. Ponekad, kad smo zajedno čekali u redu za humanitarnu pomoć, snajperisti bi počeli pucati i ubijati ljude. Svi smo znali koje su tačke u gradu opasne zbog snajperske vatre. Sačekali bismo da se vatra smiri, a onda bismo pretrčavali. Međutim, uvijek je postojala opasnost od smrti ili snajperskog pogotka. Ponekad su nas štitile snage UN-a. Kad su oni bili prisutni, snajperisti ponekad nisu pucali. Ljudi su hodali uz ta oklopna vozila i tako se štitili od snajperske vatre.

Zbog toga što su Srbi pucali po nama, čak nismo mogli ni sahranjivati mrtve. Sahrane smo morali obavljati noću. Ljude se sahranjivalo svagdje, ne samo na grobljima.

Rat je za sve nas bio veoma težak. Mnogo smo gladovali. Istina, primali smo humanitarnu pomoć, ali su sljedovanja bila tako mala da to nije bilo dovoljno. Htjeli su da me rasporede u odbranu grada, ali ja sam invalid tako da nisam otišao. Budući da nisam mogao da pomažem u odbrani grada, nisam dobio nikakvu plaću, niti sam imao bilo kakve druge prilode da izdržavam svoju porodicu. Do hrane se teško dolazilo, ali hranu bi nam davali građani koji su bolje stajali. Jednom prilikom smo zbog neprekidnog teškog granatiranja u podrumu ostali tri mjeseca.

Srbi su htjeli da unište naciju. Zato su stalno naprosto granatirali grad. Htjeli su da razore Sarajevo i eliminišu muslimanski narod. Sarajevo je bilo glavni grad i, ako bi njega osvojili, onda bi lakše osvojili druge gradove u Bosni i Hercegovini. Jednom su Srbi htjeli da podijele grad. Htjeli su da stari dio grada pripadne Muslimanima. Međutim, Srbi nisu uspjeli da podijele grad.

Ljudi su se organizovali za odbranu grada. Mnogi su poginuli, mnogi mladi ljudi, groblja su puna mladih. Ne znam zašto Srbi nisu zauzeli grad. Oni su svakako bili bolje naoružani, naše snage nisu imale takvo oružje kakvo su imali Srbi. Neki ljudi su /već/ imali oružje, drugi su ga kupovali, a oružje su imali i neki pripadnici policije. Ali, to su bile samo malokalibarske puške i nisu se mogle mjeriti s oružjem kakvo su imali Srbi. Mislim da je dio politike Srba bio da se grad granatira, da se ljudi izgladne sve dok ne riješe da odu. Srbi nisu mogli ući u grad jer su građani bili organizovani. Grad nije branila nikakva vojska, nego samo građani koji su to činili što su bolje mogli. Neki od vojnika koji su nekad bili u JNA-u, Bošnjaci, koji su napustili armiju, pomogli su građanima da organizuju odbranu grada.

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se ona može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991., kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 01. 09. 2000.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Merima Bešo, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim s bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Muradif Čelik mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu usmeno sam prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Muradifa Čelika koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Muradif Čelik je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojim potpisom na predviđenom mjestu.

Potpis: /potpisano/
Datum: 10. 9. 2000.

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

Original: engleski

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: Čelik
Ime: Muradif Ime oca: Šaban
Nadimak: Pol: muški
Datum rođenja: 29. maj 1939. Mjesto rođenja: Vragomilići, opština Kalinovik

Nacionalnost: Bošnjak Vjeroispovijest: islamska

Jezik/jezici koje govori: bosanski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski i engleski

Trenutno zanimanje: penzioner Prethodno: policajac

Datum(i) razgovora: 7. januar 2002.

Razgovor(e) vodili: Barry Hogan Prevodilac: Ašida Zaimović

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora:

Potpis: /potpisano/

IZJAVA SVJEDOKA

Već sam davao izjave za MKSJ. Predstavnici MKSJ-a ponovo su sa mnom razgovarali u septembru 2000. i tom prilikom sam dao neke dodatne informacije kako bih pojasnio svoju izjavu. Sada te informacije, kako su niže navedene, prenosim u ovoj izjavi.

Na dan eksplozije išao sam na tržnicu, jer sam obično onamo prilično često išao, budući da sam stanovao u blizini. Ponekad sam pomagao vlasnicima štandova da postavljaju standove, a oni bi mi ponekad za to nešto platili. Penzioner sam i ne radim, pa mi je dobro došlo sve što bi mi platili. Ponekad bih uzео neke stare stvari iz svog stana i postavio ih na štand svog prijatelja da nešto zaradim.

Nisam imao vlastiti štand i nisam ondje redovito prodavao. Samo sam obilazio /tržnicu/. Toga dana, kad je na Markalama došlo do eksplozije, jedan čovjek koji je ondje imao štand morao je otići i, dok ga nije bilo, ja sam pazio na njegov štand.

Kad sam ranjen, odvezen sam u bolnicu Koševo, gdje sam ostao 24 sata. Zatim sam prebačen u Vojnu bolnicu, kojoj je ime promijenjeno u Državna bolnica. Ondje sam ostao 2 mjeseca i 10 dana. Imao sam plastičnu operaciju noge. Pokušali su da mi izvade gelere iz ramena, ali u tome nisu uspjeli.

/potpis svih prisutnih/

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 7. januar 2002.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Ašida Zaimović, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Ašida Zaimović mi je dala do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Muradifa Čelika koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Muradif Čelik je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.

Datum: 7. januar 2002.

Potpis: /potpisano/